

TRAINERSGIDS

voor eurobankbiljetten en euromunten

	bladzijde
INLEIDING	3
EUROBANKBILJETTEN	
Algemene kenmerken	5
De belangrijkste echtheidskenmerken	7
Extra echtheidskenmerken	12
EUROMUNTEN	
Algemene en echtheidskenmerken	14
VERDACHTE EN BESCHADIGDE BANKBILJETTEN	
Door de ECB en de nationale centrale banken getroffen maatregelen	16
De recirculatie van bankbiljetten door professionele geldverwerkers	17
Wat u moet doen als u een verdacht bankbiljet ontvangt	18
Wat u moet doen met beschadigde bankbiljetten	19
HET DRUKKEN VAN BANKBILJETTEN	20
CONTACTGEGEVENS	22

De euro is de gemeenschappelijke munteenheid voor een grote groep landen binnen de Europese Unie. Deze groep staat bekend als het “eurogebied”. Meer dan 300 miljoen mensen in het eurogebied gebruiken eurobankbiljetten en euromunten voor hun betalingen. Daarnaast wordt (in termen

van waarde) tussen 10 % en 20 % van de eurobankbiljetten in omloop buiten het eurogebied gebruikt. Het belang en het zeer internationale karakter van de euro maken het onvermijdelijk dat deze valuta aantrekkelijk is voor criminelen om te vervalsen. Hoewel deze bedreiging wordt beperkt door de verwerking van hightech echtheidskenmerken die de eurobankbiljetten veilig maken en gemakkelijk te onderscheiden van vervalsingen, blijft waakzaamheid noodzakelijk. Om vervalsing zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken, moeten professionele geldverwerkers bij banken, in de detailhandel, bij restaurants en bij andere bedrijven waar grote hoeveelheden geld worden verwerkt, vertrouwd zijn met de eurobankbiljetten en euromunten.

Deze gids is bedoeld voor de trainers van die geldverwerkers, en geeft essentiële informatie over het ontwerp en de echtheidskenmerken van de eurobankbiljetten en euromunten. De bijgaande CD-ROM bevat zowel een PowerPoint-presentatie die op de behoeften van de groep kan worden afgestemd als een interactieve presentatie van de echtheidskenmerken van de bankbiljetten. U kunt beide applicaties in trainingssessies gebruiken of op het intranet van uw bedrijf uploaden.

Deze gids gaat tevens in op de kwaliteitscontroles die geldverwerkers op eurobankbiljetten moeten uitvoeren voordat zij de biljetten weer in circulatie brengen. Aangezien het controleren van de echtheidskenmerken bij schone bankbiljetten gemakkelijker is dan bij bankbiljetten van geringe kwaliteit, moeten de geldverwerkers de vuile biljetten afstorten bij een plaatselijke bank of direct bij de nationale centrale bank in plaats van deze te recirculeren. Deze gids geeft tevens enkele praktische tips over hoe te reageren tegenover klanten wanneer deze met verdachte bankbiljetten betalen.

De kennis die u als trainer overbrengt vormt een waardevolle bijdrage aan het bestrijden van valsemunterij en helpt er tevens voor te zorgen dat de euro een alom vertrouwde munteenheid blijft.

Voor meer informatie over de eurobankbiljetten en euromunten kunt u contact opnemen met de Europese Centrale Bank of de centrale bank in uw land. U vindt de contactgegevens op bladzijden 22 en 23 van deze gids.

Klassieke architectuur

120 mm x 62 mm Grijs

Romaanse architectuur

127 mm x 67 mm Rood

Gotische architectuur

133 mm x 72 mm Blauw

Renaissance-architectuur

140 mm x 77 mm Oranje

Barok en rococo-architectuur

147 mm x 82 mm Groen

IJzer-en-glas-architectuur

153 mm x 82 mm Geelbruin

Moderne 20ste-eeuwse architectuur

160 mm x 82 mm Paars

ONTWERP

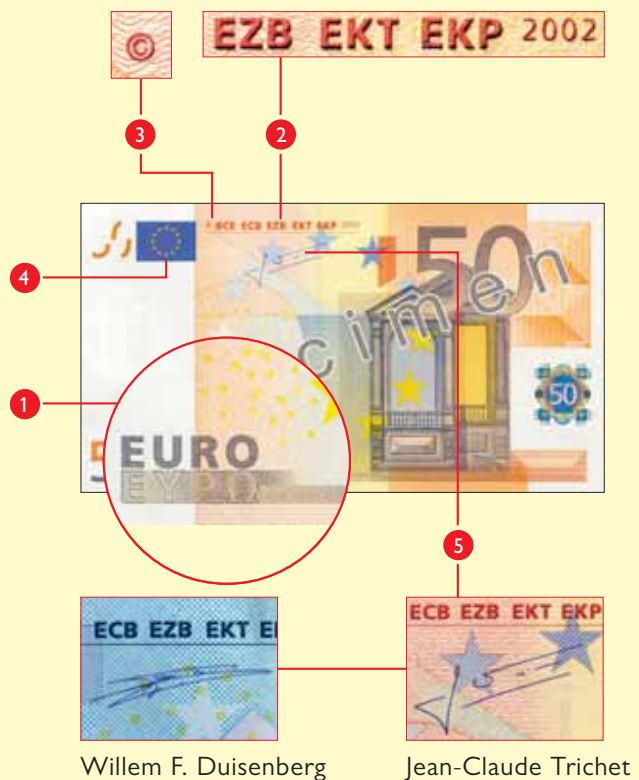
De zeven eurobankbiljetten zijn gebaseerd op één en hetzelfde ontwerpthema – de “tijdperken en stijlen van Europa”. De biljetten en munten zijn wettig betaalmiddel in het gehele eurogebied.

Aan de voorkant van de bankbiljetten symboliseren ramen en poorten de geest van openheid en samenwerking in Europa. De twaalf sterren van de Europese Unie verbeelden de dynamiek en harmonie in het hedendaagse Europa.

De achterkant van elk bankbiljet draagt een brug uit een van de zeven stijlperiodes uit de Europese architectuurgeschiedenis. De brug is een metafoor voor de nauwe samenwerking en communicatie tussen de mensen in Europa en tussen Europa en de rest van de wereld.

DETAILS

- 1 De naam van de valuta in zowel het Romeinse alfabet (EURO) als het Griekse (ΕΥΡΩ).
- 2 De afkorting van de naam van de Europese Centrale Bank in de vijf varianten – BCE, ECB, EZB, EKT, EKP – van de elf officiële talen van de Europese Unie ten tijde van de eerste invoering van de eurobankbiljetten.
- 3 Het ©-teken ter aanduiding van het beschermde auteursrecht.
- 4 De vlag van de Europese Unie.
- 5 De handtekening van de President van de Europese Centrale Bank.

- 5 De handtekening van de President van de Europese Centrale Bank. De eurobankbiljetten dragen de handtekening van Willem F. Duisenberg, de eerste President van de Europese Centrale Bank, of die van Jean-Claude Trichet, die hem op 1 november 2003 is opgevolgd. Bankbiljetten met een van beide handtekeningen zijn geldig.

HET HERKENNEN VAN ECHTE BANKBIJETTEN

Printers en kleurenkopieerapparaten kunnen gemakkelijk goede kopieën maken van allerlei verschillende soorten gedrukt materiaal. Om die reden is in de bankbiljetten een aantal echtheidskenmerken (die hieronder worden beschreven) opgenomen om ze tegen valsemunterij te beschermen. Deze kenmerken helpen u een echt bankbiljet zonder al te veel moeite te herkennen. Het is namelijk moeilijk een vals biljet te produceren waarbij al deze kenmerken op overtuigende wijze zijn nagemaakt.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat als er met de bankbiljetten niet op de juiste wijze wordt omgegaan enkele van hun kenmerken (deels) verloren kunnen gaan. Zo kan bijvoorbeeld het papier van een per ongeluk gewassen bankbiljet onder een UV-lamp gaan glanzen.

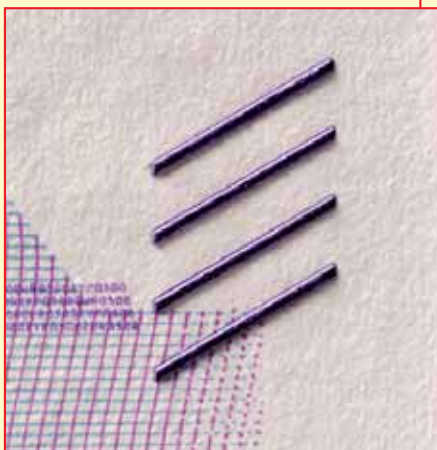
Het bankbiljet kunt u controleren door te voelen, te kijken en te kantelen.

GESCHIKT VOOR BLINDEN EN SLECHTZIENDEN

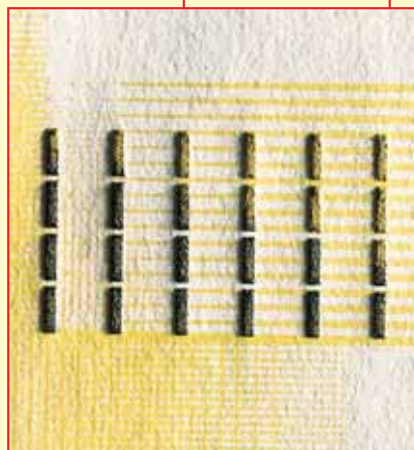
Met de European Blind Union (de Europese blindenverenigingen) heeft overleg plaatsgevonden over het ontwerp van de bankbiljetten. Dit heeft ertoe geleid dat vier kenmerken in de bankbiljetten zijn opgenomen die blinden en slechtzienden helpen onderscheid te maken tussen de verschillende biljetten. Elke bankbiljetcoupure

- heeft zijn eigen afmetingen – hoe groter de coupure, hoe groter het bankbiljet;
- heeft zijn eigen hoofdkleur, met contrasterende kleuren voor het “erop volgende” biljet (zo is bijvoorbeeld het biljet van €10 rood, dat van €20 blauw);
- draagt grote, vetgedrukte waardecijfers;
- heeft voelbare inkt - door de verhoogde druk (ook wel “intaglio”-druk genoemd) voelt de inkt op enkele plaatsen dikker aan.

De bankbiljetten van €200 en €500 hebben daarnaast nog langs de randen extra voelbare tekens.

€500 voelbare tekens

€200 voelbare tekens

De belangrijkste echtheidskenmerken

- Voelbare inkt (ook wel “intaglio”-druk genoemd)
- Watermerk
- Veiligheidsdraad
- Doorzichtcijfer (ook wel “doorzichtregister” genoemd)
- Streephologram of vierkant hologram
- Glanzende band of van kleur veranderend waardecijfer

Bij de productie van de eurobankbiljetten wordt gebruik gemaakt van geavanceerde druktechnologie, en de biljetten bevatten enkele hightech echtheidskenmerken. Dit maakt het gemakkelijk ze van vervalsingen te onderscheiden. U heeft daar geen speciale apparatuur voor nodig. Eigenlijk is alles wat u hoeft te doen de bankbiljetten te voelen, ernaar te kijken en ze te kantelen.

VOEL dat het **papier** van het bankbiljet stevig aanvoelt en knispert.

Voel de **voelbare inkt**: strijk met uw vinger over de voorkant van het bankbiljet – of kras er lichtjes over met uw vingernagel – en u voelt dat op sommige delen van het biljet de inkt dikker is.

KIJK naar het bankbiljet en houd het tegen het licht om het **watermerk**, de **veiligheidsdraad** en het **doorzichtcijfer** te zien. Deze drie kenmerken kunnen aan de voorkant én de achterkant van een echt bankbiljet worden gezien.

KANTEL het bankbiljet: zo krijgt u het **streephologram** en de **glanzende band** (op de biljetten van €5, €10 en €20) of het **vierkante hologram** en het **van kleur veranderende waardecijfer** (op de biljetten van €50, €100, €200 en €500) te zien.

- **Controleer altijd meerdere kenmerken.**
- **Vergelijk bij twijfel het bankbiljet met een biljet waarvan u zeker weet dat het echt is.**

EUROBANKBILJETTEN

De belangrijkste echtheidskenmerken

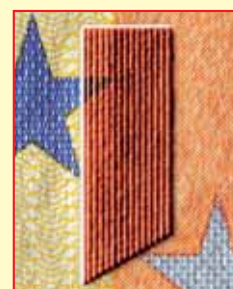
BANKBILJETPAPIER

Het papier van het bankbiljet is gemaakt van katoen. Een schoon bankbiljet moet stevig aanvoelen (niet slap of vettig) en moet knisperen.

VOELBARE INKT

Op verschillende plekken kan de drukinkt worden gevoeld. Deze verhoogde druk, ook wel “intaglio”-druk genoemd, is te vinden in de hoofdafbeelding en ook elders op het biljet.

De bankbiljetten van €200 en €500 hebben daarnaast aan de randen extra voelbare tekens voor slechtzienden (zie de afbeelding op bladzijde 6).

WATERMERK

Het watermerk wordt gemaakt door de dikte van het papier te variëren. Het watermerk kan worden gezien door het bankbiljet tegen het licht te houden. De lichte en donkere gedeelten van de afbeelding moeten geleidelijk in elkaar overgaan en het waardecijfer in het watermerk licht sterk op. Op een donkere ondergrond worden de lichte gedeelten donkerder. Dit kan heel makkelijk worden gezien in het waardewatermerk.

VEILIGHEIDSDRAAD

De veiligheidsdraad zit in het papier verwerkt. Als u het bankbiljet tegen het licht houdt, verschijnt de draad als een donkere streep. Het woord "EURO" en de waarde van het biljet zijn in kleine lettertjes op de streep te lezen.

DOORZICHTCIJFER

De tekens die aan de voor- en achterkant in de bovenhoek van het bankbiljet zijn gedrukt vormen samen het perfecte waardecijfer. U kunt het gehele cijfer zien als u het bankbiljet tegen het licht houdt.

WATERMERK

VEILIGHEIDS-
DRAAD

DOORZICHTCIJFER

EUROBANKBIJETTEN

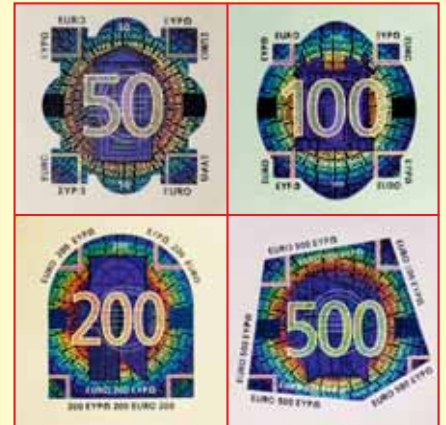
De belangrijkste echtheidskenmerken

STREEPHOLOGRAM

Als u een biljet van €5, €10 of €20 kantelt, is in het hologram afwisselend de waarde van het biljet en het €-teken te zien tegen een regenboogkleurige achtergrond. Aan de randen staat de waarde in kleine lettertjes.

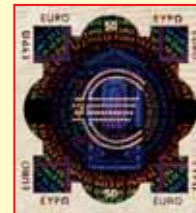
VIERKANT HOLOGRAM

Als u een biljet van €50, €100, €200 of €500 kantelt, is in het hologram afwisselend de waarde van het biljet en een raam of poort te zien. Op de achtergrond staan regenboogkleurige concentrische cirkels, die bestaan uit kleine lettertjes en die zich vanuit het centrum naar de randen van het hologram bewegen.

PERFORATIES

Als u het biljet tegen het licht houdt dan ziet u in het streephologram of het vierkante hologram **perforaties** die samen het €-teken vormen. Tevens kunt u dan kleine cijfertjes zien die de waarde van het biljet aangeven.

STREEPHOLOGRAM

VIERKANT HOLOGRAM

GLANZENDE BAND

Als u een biljet van €5, €10 of €20 kantelt, verschijnt aan de achterkant een glanzende of goudkleurige band. Deze laat de waarde van het biljet en het €-teken zien.

VAN KLEUR VERANDEREND WAARDECIJFER

Als u een biljet van €50, €100, €200 of €500 kantelt, verandert op de achterkant het waardecijfer van kleur, en wel van paars naar olijfgroen of bruin.

GLANZENDE BAND

VAN KLEUR VERANDEREND
WAARDECIJFER

EUROBANKBILJETTEN

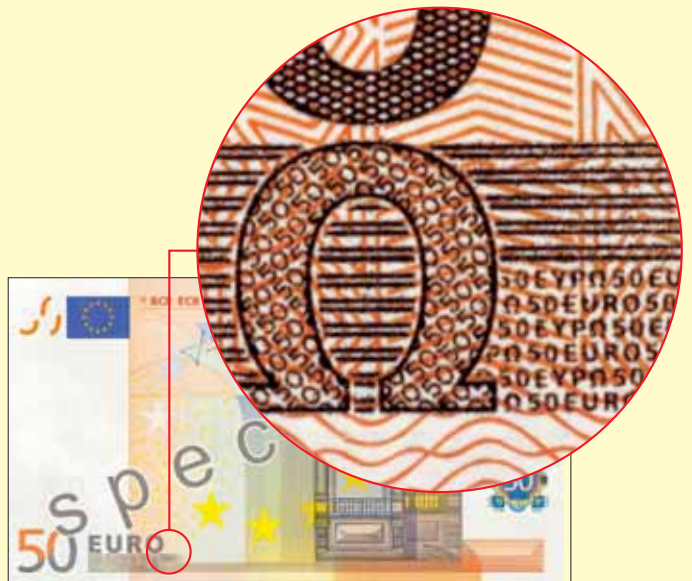
Extra echtheidskenmerken

U kunt daarnaast extra echtheidskenmerken controleren door gebruik te maken van speciale apparatuur, zoals een vergrootglas of een UV-lamp.

- Microdruk
- Ultraviolette (UV-)kenmerken (vezels en inkt)

MICRODRUK

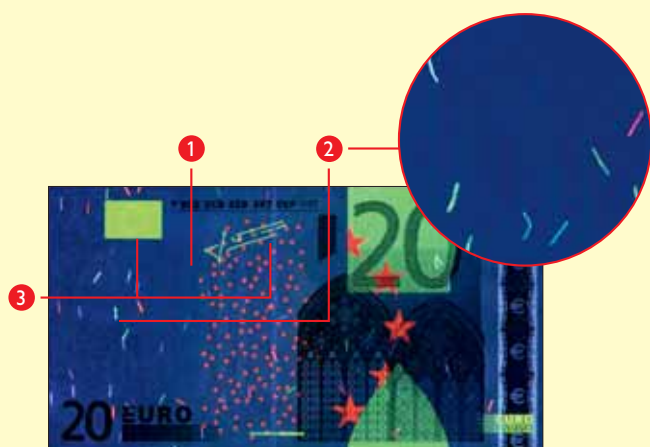
Op enkele plaatsen op het bankbiljet kunt u zeer kleine lettertjes zien. Lettertjes van 0,8 mm kunnen gewoonlijk met het blote oog worden gelezen. De microtekst van 0,2 mm lijkt voor het blote oog echter gewoon een dunne lijn, maar kan met behulp van een vergrootglas wel worden gelezen. Zelfs deze zeer klein gedrukte lettertjes zijn op een echt bankbiljet scherp, niet vaag.

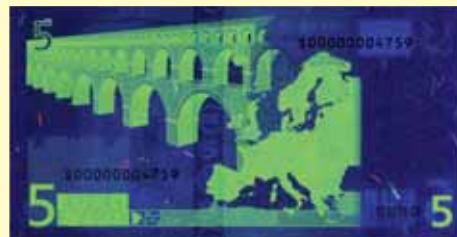
ULTRAVIOLETTE KENMERKEN (VEZELS EN INKT)

Controleert u onder ultraviolet licht de volgende kenmerken:

- 1 Het papier zelf licht niet op, d.w.z. straalt geen licht uit en is "UV-neutraal".
- 2 De in het papier verwerkte vezels lichten rood, blauw en groen op.
- 3 Aan de voorkant ziet de vlag van de Europese Unie er groen uit en heeft oranje sterren, de handtekening van de President wordt groen en de grote sterren en de kleine cirkels glanzen in het midden.
- 4 Aan de achterkant worden de landkaart, de brug en het waardecijfer geel of groen.

AFBEELDINGEN VAN EUROBANKBILJETTEN ONDER ULTRAVIOLET LICHT

EUROMUNTEN

Algemene en echtheidskenmerken

€2

Diameter: 25,75 mm
Gewicht: 8,50 g
Vorm: rond
Kleur: buitenkant: zilver
binnenkant: goud
Legering:
Buitenkant: kopernikkel
Drielagige binnenkant:
nikkelmessing, nikkel,
nikkelmessing
Rand: tekst in rand (verschilt van
land tot land), fijne kartel

€1

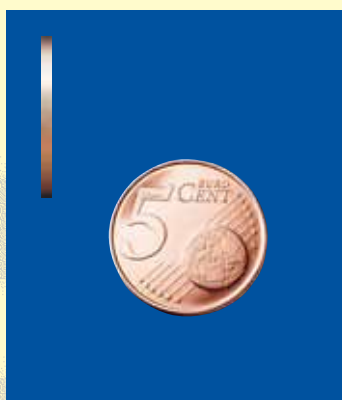
Diameter: 23,25 mm
Gewicht: 7,50 g
Vorm: rond
Kleur: buitenkant: goud
binnenkant: zilver
Legering:
Buitenkant: nikkelmessing
Drielagige binnenkant:
kopernikkel, nikkel, kopernikkel
Rand: onderbroken kartel

50 CENT

Diameter: 24,25 mm
Gewicht: 7,80 g
Vorm: rond
Kleur: goud
Legering: Nordic gold
Rand: getand

5 CENT

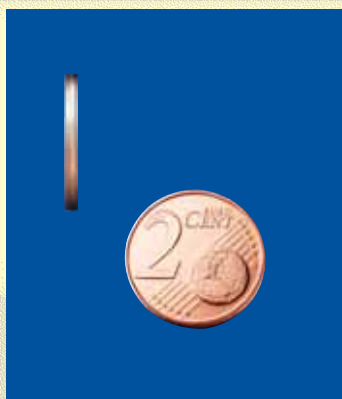
Diameter: 21,25 mm
Gewicht: 3,92 g
Vorm: rond
Kleur: koper
Legering: staal met laagje koper
Rand: glad

20 CENT

Diameter: 22,25 mm
Gewicht: 5,74 g
Vorm: Spanish flower
Kleur: goud
Legering: Nordic gold
Rand: onbewerkt

2 CENT

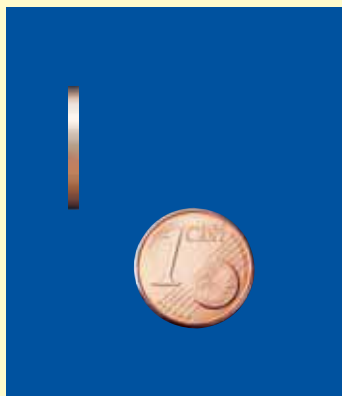
Diameter: 18,75 mm
Gewicht: 3,06 g
Vorm: rond
Kleur: koper
Legering: staal met laagje koper
Rand: glad met groef

10 CENT

Diameter: 19,75 mm
Gewicht: 4,10 g
Vorm: rond
Kleur: goud
Legering: Nordic gold
Rand: getand

1 CENT

Diameter: 16,25 mm
Gewicht: 2,30 g
Vorm: rond
Kleur: koper
Legering: staal met laagje koper
Rand: glad

Er zijn acht munten: 1, 2, 5, 10, 20 en 50 cent, en €1 en €2. Zij hebben elk hun eigen grootte, gewicht, materiaal, kleur en dikte. Ook hun randen verschillen van elkaar. Elke munt kan gemakkelijk worden onderscheiden, zelfs door slechtzienden.

GEMEENSCHAPPELIJKE EUROPESE ZIJDEN

De gemeenschappelijke Europese zijden van de munten laten kleine afbeeldingen van Europa naast de twaalf sterren van de Europese Unie zien.

Als gevolg van de uitbreiding in 2004 zijn de afbeeldingen van de Europese Unie die op de munten van 10, 20 en 50 cent en van €1 en €2 zo aangepast dat zij een geografische voorstelling van Europa geven.

De munten die de EU met 15 leden tonen blijven eveneens wettig betaalmiddel.

NATIONALE ZIJDEN

Elk land heeft een nationaal symbool of beeld gebruikt voor de nationale zijde van zijn euromunten. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de website van de ECB op www.euro.ecb.int. Monaco, San Marino en Vaticaanstad geven eveneens een klein aantal euromunten uit. Deze zijn wettig betaalmiddel in het gehele eurogebied, maar circuleren niet op grote schaal aangezien deze munten zeer geliefd zijn onder verzamelaars.

Ondanks hun verschillende nationale zijden kunnen alle euromunten overal in het eurogebied worden gebruikt.

ECHTHEIDSKENMERKEN

De munten van €1 en €2 hebben een aantal echtheidskenmerken, zoals de combinatie van de kleuren zilver en goud en het opschrift aan de rand van de €2-munt, dat van land tot land verschilt. Daarnaast maken de zogenoemde “sandwich-samenstelling” van de munten van €1 en €2 en hun unieke magnetische eigenschappen hun gebruik in automaten veiliger.

HERDENKINGSMUNTEN

Elk land in het eurogebied (en ook Monaco, San Marino en Vaticaanstad) mag eenmaal per jaar een herdenkingsmunt van €2 uitgeven. Deze munten hebben dezelfde eigenschappen en dezelfde gemeenschappelijke Europese zijde als de normale €2-munten, maar aan de nationale zijde hebben zij dan een herdenkingsontwerp.

Deze munten zijn wettig betaalmiddel in het gehele eurogebied, zodat zij net als alle andere euromunten kunnen worden gebruikt en moeten worden geaccepteerd.

VERZAMELAARSMUNTEN

Verzamelaarsmunten zijn niet bestemd voor de circulatie. Zij zijn uitsluitend wettig betaalmiddel in het land van uitgifte. Hun afbeeldingen en nominale waarde verschillen van die van de gewone munten en de herdenkingsmunten, die beide gewoon gebruikt kunnen worden voor aankopen. De kenmerken van verzamelaarsmunten, zoals hun kleur, diameter of gewicht, verschillen aanzienlijk van die van de voor circulatie bestemde munten.

VERDACHTE EN BESCHADIGDE BANKBILJETTEN

Door de ECB en de nationale centrale banken getroffen maatregelen

De euro wordt gezien als een stabiele valuta, niet alleen in Europa maar over de gehele wereld. Hierdoor is het jammer genoeg een interessante valuta voor valsemunters. Hoewel de echtheidskenmerken van de euro deze tot een van de best beveiligde munteenheden van de wereld maken, komt er toch een klein aantal vervalsingen in de circulatie terecht.

Elke zes maanden publiceert de ECB op haar website het actuele aantal vervalste bankbiljetten dat in circulatie is aangetroffen. Het vertegenwoordigt slechts een extreem klein deel van het totale aantal echte bankbiljetten in omloop en is dus geen reden tot zorg, maar u moet wel goed opletten.

De valse bankbiljetten worden in elk land aan het Nationale Analysecentrum toegezonden. Als de vervalsing van een nieuw type is, wordt deze doorgezonden aan het Counterfeit Analysis Centre van de ECB voor een grondige technische analyse en classificatie. De technische en statistische gegevens worden opgeslagen in een centrale database, die ook door de ECB wordt beheerd. Bekende vervalsingen worden op nationaal niveau bewaard, samen met de statistische gegevens, die worden opgeslagen in de centrale database.

De ECB heeft een beperkt toegankelijke website opgezet ter ondersteuning bij het controleren van verdachte bankbiljetten. Deze “Euro Check Web Site” is bedoeld voor rechtshandhavende instanties, financiële instellingen en professionele geldverwerkers. Voor meer informatie, zie <https://ecws.ecb.int>.

Valse munten worden grotendeels op dezelfde wijze behandeld. De lidstaten hebben een Europabreed analysecentrum voor euromunten opgezet in Frankrijk. De technische en statistische gegevens over valse munten worden opgeslagen in dezelfde centrale database als de gegevens over valse bankbiljetten. De informatie in de database is toegankelijk voor de politiekorpsen die zijn belast met de bestrijding van valsemunterij.

Voor meer informatie over wat u moet doen in uw eigen land kunt u contact opnemen met de centrale bank in uw land. U vindt de contactgegevens op bladzijden 22 en 23 van deze gids.

De recirculatie van bankbiljetten door professionele geldverwerkers

Alle organisaties die beroepshalve geld verwerken, zoals banken, geldtransportbedrijven en wisselkantoren, zijn wettelijk verplicht* alle eurobankbiljetten en euromunten waarvan zij weten, of reden hebben om te weten, dat het vervalsingen zijn, aan de circulatie te onttrekken. Zij moeten deze biljetten en munten bij de bevoegde nationale autoriteiten inleveren. Doen zij dit niet, dan kunnen zij daarvoor worden beboet.

Op basis van het Kader voor het recirculeren van eurobankbiljetten** mogen bedrijven alleen eurobankbiljetten recirculeren wanneer de bankbiljetten volgens de Europese normen zijn gecontroleerd. Deze controles leveren een nuttige bijdrage aan het verwijderen van vervalsingen, verdachte bankbiljetten en versleten of bevuilde bankbiljetten die ongeschikt zijn voor circulatie. Dit helpt ervoor te zorgen dat vervalsingen snel uit de omloop worden genomen en dat de bankbiljetten in circulatie van goede kwaliteit zijn. Indien organisaties bij uitzondering bankbiljetten niet controleren met behulp van bankbiljetten sorteermachines, zijn zij verplicht handmatige echtheids- en "fitness"-controles uit te voeren voordat zij de bankbiljetten over de balie weer in circulatie brengen.

Hieronder staan enkele voorbeelden afgebeeld van bankbiljetten die niet kunnen worden gerecirculeerd. Dergelijke bankbiljetten dienen aan de nationale centrale bank te worden toegezonden.

Bevuild

Vuil over het gehele bankbiljet

Bevlekt

Een vlek van ten minste 3 mm²

Met graffiti

Een bankbiljet met bijvoorbeeld cijfers of letters erop geschreven

Versleten inkt

Zichtbaar verdwenen inkt op het gehele bankbiljet of op een deel ervan, bijvoorbeeld bij een gewassen bankbiljet

Beschadigd

Ten minste één fysieke tekortkoming, bijvoorbeeld een scheur aan de rand, een gat of ontbrekende gedeelten, of een ernstig beschadigd echtheidskenmerk

Gerepareerd

Delen van één en hetzelfde bankbiljet zijn met plakband of lijm aan elkaar gehecht

* Krachtens Verordening (EG) nr. 1338/2001 van de Raad van 28 juni 2001 tot vaststelling van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de euro tegen valsemunterij.
** Voor nadere informatie over het Kader voor het recirculeren van eurobankbiljetten, dat de regels vastlegt voor het recirculeren van bankbiljetten, zie het gedeelte "Banknotes & Coins" op www.euro.ecb.int.

VERDACHT EN BESCHADIGD BANKBILJET

Wat u moet doen als u een verdacht bankbiljet ontvangt

Het is aan te raden om voordat zoiets gebeurt met uw leidinggevende af te spreken wat u in zo'n geval moet doen. Maar als u een bankbiljet ontvangt waarvan het papier anders aanvoelt of de gedrukte afbeelding verkeerd oogt, wat moet u dan doen?

Hier zijn een paar tips:

- **Ga niet met de klant in discussie.**
- **Zeg hem/haar dat u even met uw leidinggevende of een beveiligingsbeambte moet spreken, maar zorg ervoor dat de klant het bankbiljet altijd kan blijven zien; dit om eventuele klachten te voorkomen.**
- **Vraag uw leidinggevende of de beveiligingsbeambte met de klant te spreken.**
- **Probeer het uiterlijk van de klant te onthouden.**
- **Geef als dat mogelijk is het bankbiljet niet terug aan de klant.**
- **Probeer de klant in de winkel te houden, maar zorg er voor dat u zelf geen risico's loopt.**
- **Als de klant het pand wil verlaten, ook al is hem/haar gevraagd te wachten tot de komst van de politie, probeer hem/haar dan niet tegen te houden. Als hij/zij met een auto weggrijdt, noteer dan het kenteken en het merk van de auto.**
- **Waarschuw de politie.**
- **Geef het verdachte bankbiljet direct aan uw leidinggevende of de beveiligingsbeambte, zodat het aan de politie kan worden doorgegeven.**
- **Hang niet de held uit – zorg ervoor dat u te allen tijde veilig bent.**

In Nederland is het advies om wanneer u denkt dat de klant te goeder trouw is:

- **deze klant aan te raden het biljet naar de politie te brengen als blijkt dat hij/zij nog weet waar het biljet vandaan komt;**
- **heeft de klant die informatie niet, raad hem/haar dan aan het biljet bij de eigen bank in te leveren of het naar de Nederlandsche Bank te sturen.**

Als u vermoedt dat een bankbiljet een vervalsing is, rond de transactie met de klant dan niet af; in plaats daarvan zou u het bankbiljet moeten houden en de klant er een kwitantie voor geven.

Omdat valse bankbiljetten niets waard zijn, is het raadzaam goed op te letten.

Het is een misdrijf een bankbiljet door te geven waarvan u weet of vermoedt dat het vals is.

Wat u moet doen met beschadigde bankbiljetten*

De nationale centrale banken van het eurogebied wisselen beschadigde bankbiljetten in als:

- meer dan 50 % van het bankbiljet over is, en als
- 50 % of minder van het bankbiljet over is, mits bewezen kan worden dat de ontbrekende gedeelten zijn vernietigd.

U heeft hiervoor nodig:

- een legitimatiebewijs (ingeval van twijfel omtrent de wettelijke aanspraak van de aanvrager op de bankbiljetten of omtrent de echtheid van de bankbiljetten);
- een schriftelijke toelichting op het ontstaan van de beschadiging en/of de plaats waar de ontbrekende gedeelten van het bankbiljet zich bevinden**; en
- een schriftelijke toelichting op het soort vlek, bevuiling of impregnatie.

Een geldtransportbedrijf of een bank moet ook:

- een schriftelijke toelichting geven op de aanleiding voor en wijze van het ongeldig maken van bankbiljetten door de verf van geactiveerde anti-diefstalapparatuur.

Voor nadere informatie over wat u moet doen in uw land kunt u contact opnemen met de centrale bank in uw land. U vindt de contactgegevens op bladzijden 22 en 23 van deze gids.

* Krachtens Besluit van de Europese Centrale Bank van 20 maart 2003 betreffende de denominaties, specificaties, reproductie, vervanging en het uit circulatie nemen van eurobankbiljetten (ECB/2003/4).

** In Nederland kunt u het formulier "Aanvraag voor vervanging van beschadigde eurobankbiljetten" invullen dat beschikbaar is op de website van de Nederlandsche Bank (www.dnb.nl).

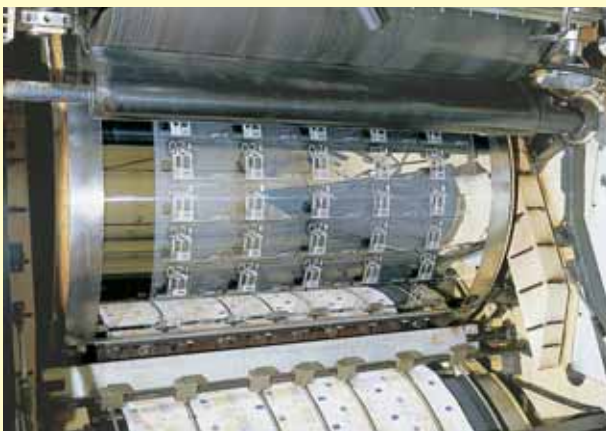
HET DRUKKEN VAN BANKBILJETTEN

Er bestaan twee typen drukpersen voor bankbiljetten: plaat- en webdrukpersen. Plaatdrukpersen worden gebruikt door de meeste drukkerijen die eurobankbiljetten produceren. Het zijn losstaande machines (zie hieronder), in tegenstelling tot de webdrukpersen, die met een doorlopende spoel van papier worden voorzien en de verschillende drukprocessen in één drukgang uitvoeren.

OFFSETDRUK

Bij dit proces worden de offsetontwerpen gelijktijdig aan de voor- en achterkant van de bankbiljetten gedrukt. De drukplaten brengen de inkt over op het papier via een tussenliggende offsetcilinder. Bij offsetdruk wordt gebruik gemaakt van een aantal afzonderlijke platen met verschillende kleuren in register boven elkaar geplaatst om zo scherpe afbeeldingen van hoge kwaliteit te produceren. De achtergrondaftbeeldingen aan de voorkant en alle afbeeldingen aan de achterkant van de bankbiljetten komen zo in offset tot stand.

“INTAGLIO”-DRUK

Bij het “intaglio”-drukproces wordt de inkt in de platen gegraveerde groeven gegoten. Wanneer de plaat vervolgens in aanraking komt met het papier, wordt de inkt met kracht op het papier overgebracht, waardoor de verhoogde druk ontstaat. De “intaglio”-elementen worden alleen aan de voorkant van de bankbiljetten gedrukt. De verhoogde druk kan alleen aan de voorkant worden gevonden, bijvoorbeeld in het raam of de poort.

ZEEFDRUK

Bij een zeefdrukker wordt de inkt door de open gedeelten van een stencil gevoerd. De glanzende band en het van kleur veranderende waardecijfer worden op deze manier gedrukt.

HET AANBRENGEN VAN HET FOLIE

Het streephologram en het vierkante hologram worden door middel van het zogeheten “hot-stamping”-proces op het bankbiljetpapier aangebracht.

HOOGDRUK

De serienummers van de bankbiljetten worden gedrukt met behulp van nummeringsapparatuur.

KWALITEITSCONTROLE

In elk massaproductieproces gaan er soms dingen fout. De bankbiljetten worden op onregelmatigheden onderzocht voordat ze worden verpakt. In veel drukkerijen controleren, naast de handmatige of visuele controles die plaatsvinden, ook automatische systemen alle bankbiljetten individueel.

CONTACTGEGEVENS

European Central Bank

Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt
Germany
Tel.: +49 69 1344 0
Fax: +49 69 1344 6000
info@ecb.int
www.euro.ecb.int

Danmarks

Nationalbank

Havnegade 5
1093 København K
Danmark
Tlf.: +45 33 63 70 00
Fax: +45 33 63 71 03
info@nationalbanken.dk
www.nationalbanken.dk

Banco de España

Departamento de Emisión y Caja
Centro Nacional de Análisis
Alcalá 48, 28014 Madrid
España
Tel.: +34 91 338 6332/6319
Fax: +34 91 338 6887
emisionycaja@bde.es
www.bde.es

Deutsche Bundesbank

Falschgeldstelle
Hegelstraße 65
55122 Mainz
Deutschland
Tel.: +49 6131 377 4488
Fax: +49 6131 377 4499
nccde@bundesbank.de
www.bundesbank.de

Banque de France

31, rue Croix des Petits Champs
75001 Paris
France
Tél.: +33 1 42 92 42 92
Fax: +33 1 42 92 45 52
euro-formation@banque-france.fr
www.banque-france.fr

Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique

Berlaimontlaan/Boulevard de
Berlaimont 14
1000 Brussel/Bruxelles
België/Belgique
Tel./Tél.: +32 2 221 45 45
Fax: +32 2 221 30 91
cashdepartment@nbb.be
www.nbb.be

Eesti Pank

Estonia pst 13
15095 Tallinn
Eesti
Tel.: +372 66 80 719
Fax: +372 66 80 954
euro@epbe.ee
www.euro.eesti.ee

Banca d'Italia

via Nazionale, 91
00184 Roma
Italia
Tel. +39 06 4792 3782
Fax +39 06 4792 3896
nccit@bancaditalia.it
www.bancaditalia.it

Българска народна банка Bulgarian National Bank

I, Alexander Battenberg Square
1000 Sofia
Bulgaria
Tel.: +359 2 91459
Fax: +359 2 9802425
press_office@bnbank.org
www.bnb.bg

Central Bank & Financial Services Authority of Ireland

PO Box No 61, Sandyford
Dublin 16
Ireland
Tel.: +353 1 2198818
Fax: +353 1 2956536
nccie@centralbank.ie
www.centralbank.ie

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου

Central Bank of Cyprus

80 Kennedy Avenue
1076 Nicosia
Cyprus
Tel.: +357 22 71 41 00
Fax: +357 22 37 81 53
cbcinfo@centralbank.gov.cy
www.centralbank.gov.cy

Česká národní banka

Na Příkopě 28
115 03 Praha I
Česká republika
Tel.: +420 800 160 170,
+420 224 413 585
Fax: +420 224 412 179
info@cnb.cz
www.cnb.cz

Τράπεζα της Ελλάδος Bank of Greece

Cash Department
341, Messogion Avenue
152 31 Halandri
Greece
Tel.: +30 210 670 9510
Fax: +30 210 670 9195
Dep.cash@bankofgreece.gr
www.bankofgreece.gr

Latvijas Banka

K. Valdemāra ielā 2a
Rīgā, LV-1050
Latvijā
Tāl.: +371 670 22 300
Fakss: +371 670 22 420
info@bank.lv
www.bank.lv

Lietuvos bankas

Gedimino pr. 6
01103 Vilnius
Lietuva
Tel. +370 5 268 00 29
Faks. +370 5 268 81 24
info@lb.lt
www.lb.lt

Banque centrale du Luxembourg

2, boulevard Royal
2983 Luxembourg
Luxembourg
Tél.: +352 4774 1
Fax: +352 4774 4910
info@bcl.lu
www.bcl.lu

Magyar Nemzeti Bank

1850 Budapest
Szabadság tér 8-9.
Magyarország
Tel.: +36 1 428 2600
Fax: +36 1 428 2569
info@mnbb.hu
www.mnbb.hu

Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta

Pjazza Kastilja, Valletta
VLT 1060
Malta
Tel.: +356 2550 0000
Fax: +356 2550 2500
CSU@centralbankmalta.com
www.centralbankmalta.com

De Nederlandsche Bank

Westeinde 1
Postbus 98
1000 AB Amsterdam
Nederland
Tel.: 0800-020 10 68
(gratis)
Fax: +31 20 524 2500
info@dnb.nl
www.dnb.nl

Oesterreichische Nationalbank

Otto-Wagner-Platz 3
1090 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 404 20 6666
Fax: +43 1 404 20 6698
bargeld@oenb.at
www.oenb.at

Narodowy Bank Polski

ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
Polska
Tel.: +48 22 653 10 00
Fax: +48 22 620 85 18
nbp@nbp.pl
www.nbp.pl

Banco de Portugal

Departamento de Emissão
e Tesouraria, Complexo do
Carregado, Apartado 81
2584-908 Carregado
Portugal
Tel.: +351 263 856 514
Fax: +351 263 858 461
cncontrafaccoes@bportugal.pt
www.bportugal.pt

Banca Națională a României

Lipscani 25
030031 Bucharest
România
Tel.: +40 21 307 01 51
Fax: +40 21 312 35 66
razvan.dumitriu@bnro.ro
www.bnro.ro

Banka Slovenije

Slovenska cesta 35
1000 Ljubljana
Slovenija
Tel.: +386 1 471 91 00
Faks: +386 1 471 97 28
ncc-si@bsi.si
www.bsi.si

Národná banka Slovenska

Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
Slovensko
Tel.: +421 2 5787 2713
Fax: +421 2 5787 1170
webmaster@nbs.sk
www.nbs.sk

Suomen Pankki – Finlands Bank

Snellmaninaukio/Snellmansplatsen
00170 Helsinki/Helsingfors
Suomi/Finland
Puh/Tel.: +358 10 8311
Faksi/Fax: +358 9 658424
info@bof.fi
www.suomenpankki.fi
www.finlandsbank.fi

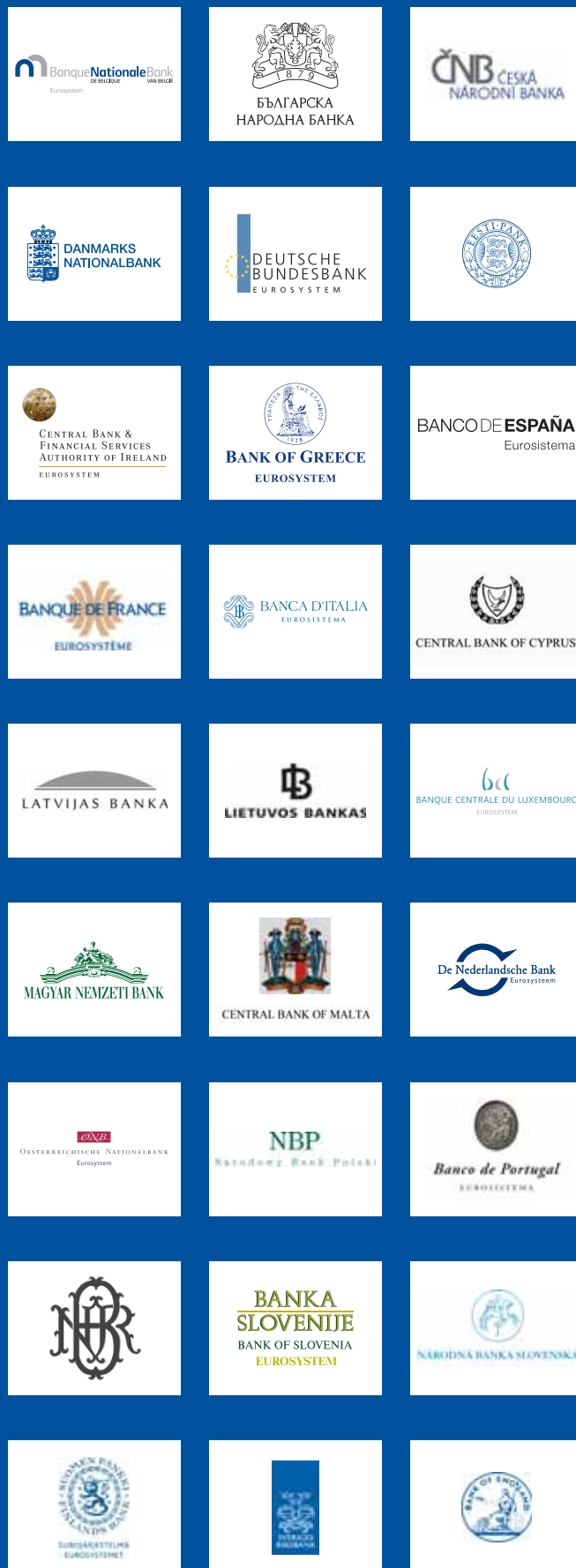
Sveriges Riksbank

103 37 Stockholm
Sverige
Tel.: +46 8 787 0000
Fax: +46 8 21 0531
info@riksbank.se
www.riksbank.se

Bank of England

Threadneedle Street
London EC2R 8AH
United Kingdom
Tel.: +44 20 7601 4878
Fax: +44 20 7601 5460
enquiries@bankofengland.co.uk
www.bankofengland.co.uk

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
EUROOPA KESKPANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EURÓPAI KÖZPONTI BANK
BANK ĆENTRALI EWROPEW

EUROPESE CENTRALE BANK
EUROPEJSKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRĂLĂ EUROPEANĂ
EURÓPSKA CENTRÁLNĀ BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEM